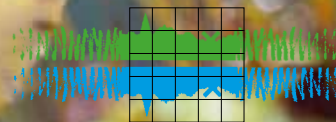

najaar/winter 2019

NIEUWSBRIEF

Landschapsbeheer Flevoland

Landschapsbeheer Flevoland
Zorg voor ons landschap

Nieuw project voor erf singels

In het 20-jarig bestaan van Landschapsbeheer Flevoland is het behouden en herstellen van erf singels altijd een belangrijk speerpunt geweest. Mooi dat we daarom dit jaar weer kunnen starten met een nieuw boerenervenproject.

Sinds vorig jaar is Rudy Brummelman het eerste aanspreekpunt voor geïnteresseerden. “Blijkt na het eerste contact dat een erfeigenaar mee wil doen,” vertelt Rudy “ dan breng ik een bezoek aan het erf. Het is altijd weer een verrassing als ik op een ‘nieuw’ erf kom, iedereen heeft zo zijn eigen idee bij het inrichten van het erf”.

Door dit project kunnen erfeigenaren aanspraak maken op een subsidie van maximaal 500 euro voor plantmateriaal. Het advies van Landschapsbeheer is gratis. “Mijn ervaring is dat erfeigenaren veel kunnen doen van dit subsidiebedrag” licht Rudy toe. “Meestal gaat het om een aanvulling van de bestaande erf singel met nieuw plantmateriaal. Voordeel is natuurlijk dat bomen en struiken ontzettend hard groeien in de polder. Is de aanplant succesvol, dan groeit een singel binnen enkele jaren weer dicht”. De subsidieregeling is een initiatief vanuit Landschapsbeheer in het kader van Plattelands-ontwikkeling, een zogenoemde POP3-subsidie. Eén van de voorwaarden van deze Europese subsidie is dat de afspraken worden vastgelegd in een overeenkomst, die zowel door Landschapsbeheer als de deelnemende erfeigenaar wordt getekend. “Gelukkig zijn deelnemers daartoe wel bereid, het geeft beide partijen zekerheid”, aldus Rudy.

Lopend over een erf ontstaan er soms de mooiste ideeën. Rudy: “Al pratend over de erf singel blijkt vaak dat een eigenaar nog wel meer ideeën heeft voor zijn of haar erf. Denk hierbij aan een hoogstamboomgaard of een poel. Dit zou dan weer kunnen passen binnen ons project aanleg kleine landschapselementen. Ook hierbij kan ik de mensen helpen. Dit maakt het werk zo leuk, het is enorm afwisselend!”

Heeft u belangstelling, neem dan contact op met Rudy Brummelman, 06-27437823 of brummelman@landschapsbeheer.net. Meer informatie vindt u ook op onze website.

Recyclen

Onze nieuwe vrijwilligerspetten zijn gemaakt van plastic flessen. Oftewel RPET. Dat zit zo: de meeste plastic flessen bestaan uit polyethyleentereftalaat, afgekort PET, dat heel eenvoudig kan worden omgezet in polyester. Kleding van gerecycled plastic (RPET) is beter voor het milieu, want gewoonlijk worden kunststoffen van petroleum (aardolie) gemaakt. Vooral in China maakt de kledingindustrie al veel gebruik van plastic.

We krijgen ook af en toe een vraag over de verpakking van onze nieuwsbrief. De oude verpakking was al recyclebaar, maar om alle onduidelijkheid hierover te voorkomen staat er nu een biobased logo op. Dat betekent recyclebare folie gemaakt van 80% hernieuwbare grondstof. De verpakking kan in de groene bak.

Directeur

In goed overleg hebben bestuur en de huidige directeur, Erwin van Liempd, besloten zijn tijdelijke contract niet te verlengen. Per 1 november vertrekt Erwin formeel bij Landschapsbeheer Flevoland. Jeroen Reinhold, thans o.a. plaatsvervangend directeur, zal de vrijkomende taken op zich nemen. Intern zullen de taken en verantwoordelijkheden van meerdere medewerkers wat verschuiven, maar voor de buitenwacht zullen de gevolgen minder merkbaar zijn. We blijven gewoon werken aan een mooier, rijker en beleefbaarder Flevoland.

“Een vogelrijk erf is gewoon leuk”

“Kijk,” wijst Hans Reijrink enthousiast. “Deze singel heb ik zes jaar geleden geplant en nu zijn sommige bomen al hoger dan de dakgoot. Mooi voor het zicht, fantastisch om vogeltjes naar je erf te krijgen. Ik begrijp niet waarom andere boeren geen singel planten. Die nieuwe, kale schuren zijn toch lelijk in het landschap, daar erger ik me gewoon aan”.

Hans en Dorret Reijrink zijn enkele jaren geleden in Bant naar een andere boerderij verhuisd, hun zoon boert nu op de oude boerderij. “Zodra we hier kwamen wonen, ben ik begonnen met planten, inmiddels heb ik wel meer dan 1000 struiken en bomen aangeplant. Vooral struiken met bessen, zoals Gelderse roos, kardinaalsmuts en sleedoorn. Sommigen

gekocht, anderen zijn aan komen waaien ergens op het erf. Ik wilde weer net zo’n natuurlijk erf als op de vorige boerderij. Ja, het kost wel wat tijd, maar het is gewoon leuk. Vooral als je ziet hoeveel vogels er op af komen. Ik plant veel elzen voor de puttertjes. Ik heb ook al een specht en ‘s zomers hoor ik de jonge uilen schreeuwen in de singel. Moet je

kijken, deze kleine eikjes zijn ‘geplant’ door Vlaamse gaaien, dat is toch fantastisch?”

Hans heeft echt wat met vogels, zijn hobby is nestkastjes timmeren van planken, gezaagd uit bomen van het eigen erf. Er hangen er 21 op het erf, allemaal bewoond. “Hout genoeg, zeker nu ik veel essen moet omzagen vanwege die ziekte,” legt Hans uit. “Als eerste heb ik een mussenkast gemaakt en opgehangen. Mensen lachten me uit, daar gaat geen mus broeden. Maar direct het eerste jaar was de kast al

bewoond en nu broeden er elk jaar 6 paar in. En wat ook zo leuk is? Nu ik bovenin de schuur een ruitje kapot heb gemaakt, kunnen de vogels altijd de schuur in. De eerste boerenzwaluwen hebben er dit jaar gebroed, er komen er volgend jaar vast meer,” besluit hij. “En als ik last heb van vogels op het land als ik bv. tarwe heb gezaaid, dan zet ik een paar vogelverschrikkers neer. Dat werkt fantastisch”.

Wordt uw erf ook het visitekaartje van de streek?

Erven zijn continue in ontwikkeling. Nieuwe schuren worden gebouwd, oude schuren krijgen een herbestemming, fruitbomen verdwijnen of worden juist aangeplant en noem zo maar op. Boerenerven bepalen mede het aanzien van het Flevolandse landschap. Door kleine landschapselementen zoals een poel, hoogstamboomgaard, rij knotwilgen, (fruitteelt)haag, bijenstruweel of vogelbosje wordt een erf interessanter en kan zo een belangrijke bijdrage leveren aan de biodiversiteit van het agrarisch gebied.

Subsidie voor aanleg kleine landschapselementen

Woont u op een (voormalig) boeren erf in Flevoland? En wilt u graag een klein landschapselement aanleggen? Dan kunt u nu

advies en subsidie voor krijgen voor bv. het aanschaffen van plantmateriaal en het laten uitvoeren van werkzaamheden die direct te maken hebben met het aanleggen van het element. Daarnaast krijgt u advies van een deskundige. De subsidie wordt verstrekt vanuit Het Europees Landbouwfonds voor Plattelandsontwikkeling.

Aanmelden?

Op www.landschapsbeheerflevoland.nl kunt u alle nadere informatie vinden. U kunt zich aanmelden bij Rudy Brummelman van Landschapsbeheer Flevoland via 06-27437823 of per mail brummelman@landschapsbeheer.net.

Honingbij als concurrent van wilde bijen?

Het is even wennen in deze tijden van NederlandZoemt en 'Red de bij': bijen kunnen ook een negatief effect hebben op de biodiversiteit. Bij 'bijen' denken veel mensen aan de Europese honingbij, maar alleen al in Nederland komen zeker 350 andere bijensoorten voor. Deze honderden soorten wilde bijen hebben een probleem: ze kunnen nauwelijks opboksen tegen de commercieel gehouden honingbij.

Concurrentie tussen de Europese honingbij en wilde bijen hoort bij de natuur. Maar natuurgebieden raken versnipperd en in agrarische gebieden zijn nauwelijks wilde planten te vinden. De landbouwgewassen bloeien maar kort en niet gespreid over het jaar. In Flevoland zetten boeren (commercieel gehouden) bijen in voor de noodzakelijke bestuiving van hun gewassen. Dat zijn meestal honingbijen, al worden ook steeds vaker hommelse soorten gebruikt.

Honingindustrie?

Echter, op diverse plekken in Nederland plaatsen sommige imkers ook tientallen kasten vlakbij natuurgebieden. De honingbijen weten feilloos waar ze moeten zijn. Ze bestrijken met gemak vele km² terrein. Dan hebben hommels of wilde bijen het

nakijken, hun zomervoorraad is binnen enkele dagen op. Deze imkers zetten hun kasten vervolgens in andere gebieden wanneer de bloemen, waarop ze vlogen, zijn uitgebloeid. Een beetje zoals koeien naar een andere wei gaan als het gras opraakt. In sommige gebieden, zoals bij de Biesbosch, staan zoveel kasten op kleine stukjes grond, dat je hier bijna kunt spreken van bio-industrie. Inmiddels worden aan beheerders van zowel natuurterreinen als stedelijk gebied adviezen gegeven hoe om te gaan met

deze ontwikkeling. Bv. maximaal drie bijenkasten per km² in gebieden zonder massaal bloeiende gewassen.

Voordeel

De wilde soorten liften ook wel mee op de aandacht die de (honing)bij sinds kort zo massaal krijgt. De Europese Unie heeft neonicotinoïden in de open lucht verboden. Deze insecticiden zijn aantoonbaar slecht voor bijen. Met minder gif worden de honingbijen en daarmee ook de wilde bijen geholpen.

Mooi burgerinitiatief

De bewoners van de Sikkels in Dronten hebben circa 1 ha grond in eigen beheer, een terrein dat vooral bestond uit kort gemaaid gazon en singelbeplanting rondom. Dit voorjaar werd ons gevraagd of wij wilden meedenken hoe deze groenstroken aantrekkelijker te maken voor insecten, in het bijzonder voor wilde bijen. Na het samen bespreken van de wensen en mogelijkheden, zijn de bewoners aan de slag gegaan.

Het middenterrein wordt omgevormd tot een bloemenweide. Om volgend jaar al resultaat te hebben, is een inheems bloemenmengsel ingezaaid met volop nectar en stuifmeel voor insecten. De wei wordt in fasen gemaaid, sommige plekken

worden niet gemaaid. Dan is er ook na een maaibeurt nog voedsel en plek om te overwinteren (bv. in holle stengels) te vinden. Het maaisel wordt afgevoerd om de grond te verschromen. Zo ontstaat een 'open' grasmat met ruimte voor allerlei planten. En om ook in het voorjaar al stuifmeel te bieden aan 'vroeg' insecten, zoals hommels, plantten de bewoners op de Burendag vroegbloeiende bollen. Een mooi initiatief!

Boren, steken en schoffelen

Gewapend met berenklauwboor, spade en schop is afgelopen groeiseizoen een groep vrijwilligers Lelystad ingetrokken om de reuzenberenklauw terug te dringen. In totaal werden zes plekken minstens 2x onder handen genomen. Doel van de groep is om de komende jaren geen één reuzenberenklauw meer te laten bloeien. Hierdoor komt er geen nieuw zaad in de bodem en kan de strijd tegen deze invasieve exoot gewonnen worden.

In de wijk Zoom waren de haarden te groot om handmatig te bestrijden, de reuzenberenklauw was hier inmiddels de hoofdbegroeiing geworden. Gelukkig schoot de gemeente te hulp met een bosklepel. Overall waar de tractor niet kon komen, gingen de vrijwilligers de planten te lijf. Na een controlerondje in september bleek er slechts een enkele bereknauw in bloei te zijn gekomen. Een fantastisch succes, de groei van duizenden berenklauwen is in de kiem gesmoord.

Ook op andere plekken hebben de vrijwilligers van deze werkgroep exotenbestrijding mooie resultaten geboekt. Kleine haarden zijn ook goed in je eentje te bestrijden, daarom zijn de vrijwilligers ook buiten de officiële werkdagen doorgegaan met bestrijden. Zo wordt deze exoot langzaam teruggedrongen.

Berenknauwen in de buurt?

Heeft u reuzenberenknauwen in de omgeving van uw huis staan? Laat het ons dan weten. Dan kunnen wij advies geven wat te doen. Een enkel los exemplaar bestrijden kan al helpen.

Omdenken

De natuur staat steeds meer onder druk van ons menselijk handelen, je hoort, leest, ervaart het overal. De vraag is steeds, hoe kunnen wij dit veranderen? Wat kan je doen als individu, zelf in je tuin of met een aantal medebewoners in de buurt, in je wijk of dorp?

Soms loop je ergens, zoals ik afgelopen zomer in Engeland, en zie je dat een ander beheer verrassende resultaten kan opleveren. In mijn geval kerkhoven vol wilde bloemen. Extensief beheer resulteerde in een zee van wilde bloemen op en rond de graven met daartussen kort gemaaide paden. Het gonsde er van de insecten, waaronder veel wilde bijen, libellen en vlinders.

Omdat deze kerken 's nachts vaak aangelicht worden, zag je zodra het donker werd de nachtvlinders en vleermuizen over het kerkhof vliegen.

In de directe omgeving of aan de kerk waren vleermuiskasten

bevestigd. Extra leuk was de informatie in of bij de kerk over het nut van de inheemse bloemen en uiteraard was er ook informatie over vleermuizen te vinden. Op één kerkhof liepen zelfs schapen binnen een ingerasterd deel te grazen. Een voorbeeld van ander beheer dat ruimte geeft aan de natuur, hier gesponsord door The National Lottery.

Het zou toch fantastisch zijn als we ook in Flevoland dit soort initiatieven kunnen realiseren? Wij zijn op zoek naar mensen die kunnen 'omdenken', die buiten de gebruikelijke paden kunnen denken en daardoor kansen zien. Heeft u zo'n idee voor een kans voor de natuur, dan hoor ik dit graag.

Petra Borsch borsch@landschapsbeheer.net

Natuurwerkdag; de grootste vrijwilligersdag in het groen

Op 2 november gaan veel vrijwilligers weer aan de slag voor wilde bijen, vlinders, ringslangen, kikkers, ijsvogels en orchideeën tijdens de 19e editie van de Natuurwerkdag. Dit jaar met het thema biodiversiteit.

Natuur en landschap profiteren van alle helpende handen. Bovendien is het leuk en gezellig om buiten aan het werk te gaan op deze eerste zaterdag van november.

Doe jij dit jaar ook weer mee? Spreek dit jaar eens af met vrienden, burens, sportclub of gewoon je familie om mee te doen. De natuur rekt op je! Kijk waar je aan de slag kunt op natuurwerkdag.nl

Kinderen genieten van het zagen en sjouwen met takken, hooien en scheppen. En er is altijd wel even tijd om te spelen of gewoon je te verstoppen in het riet.

Help eens met het maken van broeihopen voor de ringslang. Broeihopen (het woord zegt het al) worden door de koudbloedige ringslangen gebruikt om hun eieren uit te broeden. Bij het keren van de hoop worden misschien wel eischalen gevonden waar deze zomer jonge slangetjes uit zijn gekropen.

Zaaien voor wilde bijen

De meeste wilde bijen kunnen niet ver vliegen en zoeken voedsel tot een paar honderd meter van hun nest. Het is daarom belangrijk dat er van het vroege voorjaar tot het late najaar bloeiende planten te vinden zijn. Vrijwilligers leggen daarom bloemenweides aan of werken aan nestplaatsen om de wilde bijen en hommels te helpen.

Takkenrillen vol leven

Op veel plekken helpen vrijwilligers vogels en kleine zoogdieren door het maken van takkenrillen. De gestapelde takken zijn een rijke voedselbron omdat er veel kleine insecten huizen en zijn daarnaast een mooie plek om te schuilen. Vooral kleine zangvogeltjes zijn vaak te vinden tussen de takken. Maar ook aan kikkers en padden en aan kleine zoogdieren, zoals egels en muizen, bieden takkenrillen dekking.

NATUURWERKDAG
een initiatief van LandschappenNL

Informatieavonden

Planten en dieren, hun omgeving en de relatie met ecologisch beheer.

Landschapsbeheer Flevoland organiseert 3 informatieavonden waarbij specifiek wordt ingegaan op de leefwijze van deze dieren en hun omgeving. Zo kan een ieder het deze dieren naar de zin maken om ze beter te kunnen beschermen.

Vleermuizen boven de tuin op een warme avond heeft altijd iets magisch. Deze kleine, fascinerende dieren maken graag gebruik van onze tuin op zoek naar voedsel, water en beschutting. Een tuin met veel insecten is aantrekkelijk, vleermuizen eten zo'n 3000 insecten per nacht.

Wat hebben vleermuizen nodig? Hoe leven ze? Op deze avond leer je over hun winter- en zomerverblijven, verbindingroutes en voedselgebieden. Een avond met praktische informatie en veel tips.

Wilde bijen zijn verantwoordelijk voor 80% van de bestuiving. Ze zijn daarom onmisbaar. Maar de helft van alle 358 soorten wilde bijen in Nederland is bedreigd. Hen helpen is niet zo moeilijk, als je maar rekening houdt met hun 'wensen', zoals geschikte nestgelegenheid, overwinteringsplekken en voldoende voedsel. Met de informatie van deze avond kun je zelf actief de wilde bij helpen.

Rugstreppadden ontwaken in april overal in Flevoland. In Europa is deze Rode lijstsoort zeldzaam, maar in de polder hoor je de paddenmannen al van grote afstand roepen in de poelen. Tijdens deze avond krijg je informatie over de leefomgeving en het voedselzoekgedrag van de rugstreppadden, de noodzakelijke bodem en (pionier) begroeiingen.

Tijdstip en locatie : 19.30 – 21.30 uur / Botter 14 Lelystad

Vleermuizen	Dinsdagavond 3 november
Wilde bijen	Dinsdagavond 14 januari
Rugstreppadden	Dinsdagavond 25 februari

Opgeven via info@landschapsbeheer.net

De locatie volgt nog, afhankelijk van het aantal deelnemers.

Agenda

Activiteiten herfst/winter 2019 - 2020

De actuele agenda op onze website vindt u gemakkelijk via deze QRcode.

Uitgebreide informatie vindt u via www.landschapsbeheerflevoland.nl/agenda, of bij de contactpersoon die wordt genoemd. Aanmelden kan per mail of telefonisch bij Landschapsbeheer Flevoland: (0320) 294939

Heel Flevoland

Natuurwerkdag 2 november

U kunt kiezen uit diverse locaties in Flevoland voor een leuke en gezellige natuurwerkdag. Ga naar www.natuurwerkdag.nl en meldt u aan. Neem vooral ook familie, vrienden, collega's en burens mee. Kinderen zijn ook zeer welkom. Veel handen maken licht werk.

Beverburchten spotten

Op za. 15 februari om 13.00u. beverburchten zoeken omgeving Trekvogel Almere. Opgeven bij Jeroen Reinhold reinhold@landschapsbeheer.net. Ook als je zelfstandig een ander deel van Flevoland wilt onderzoeken.

Speuren naar ottersporen

Een excursie naar Roggebotzand, om ervaring op te doen met het speuren naar ottersporen. Vooral bedoeld voor mensen die hierna zelfstandig in het veld verder willen met het zoeken naar sporen. Za 14 december 13.00 uur kantoor Landschapsbeheer of 13.45 uur bij Roggebotzand (openbare P-plaats naast Hans en Grietje, Roggebotweg 21). Aanmelden bij reinhold@landschapsbeheer.net

Oostelijk Flevoland

Biddinghuizen Eiland/dorpsbos

Natuurlijk, kleinschalig beheer op het natuureiland en in het dorpsbos op do. 14 nov, 16 jan en 13 feb van 13 - 16u. Informatie en aanmelden bij kemenade@landschapsbeheer.net

Dronten Van Veldhuizenbos

Natuurlijk, kleinschalig beheer in het dorpsbos op za 2 nov (natuurwerkdag), di 12 nov, 10 dec, 14 jan, 11 feb en 10 maart van 13.00 tot 16.00u. Informatie en aanmelden bij nagel@landschapsbeheer.net

Lelystad Bergbos

We werken op za 2 nov (natuurwerkdag), 21 dec, 11 jan, 8 feb en 7 mrt. Informatie en aanmelden bij Landschapsbeheer: flevoland@landschapsbeheer.net

Lelystad Kwelstrook Batavia

Op zaterdagochtend 2 nov (natuurwerkdag), 7 dec, 4 jan en 1 feb kleinschalige beheerwerkzaamheden. Informatie en aanmelden bij Dick Luijendijk 06-30405561 of dickluijendijk47@gmail.com

Lelystad Oostrandpark

Op 2 nov. ook natuurwerkdag in het Oostrandpark. Broeihoop keren en maaien. Start om 14.00 uur en opgeven via www.natuurwerkdag.nl

Swifterbant Dorpsbos

Kleinschalige beheerwerkzaamheden op ma 18 nov, 16 dec, 20 jan en 17 feb van 13 - 16u. Informatie en aanmelden bij kemenade@landschapsbeheer.net

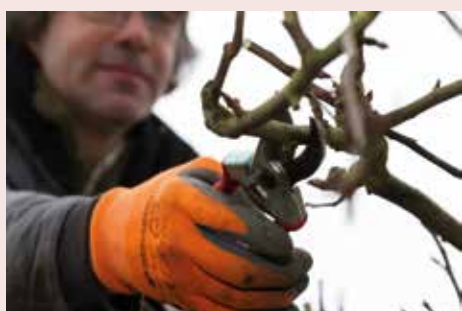
Zuidelijk Flevoland

Almere- Vroege Vogelbos

Natuurlijk, kleinschalig beheer op vrijdag 15 nov, 17 jan, 14 feb en op zaterdag 14 dec. Informatie en aanmelden bij kemenade@landschapsbeheer.net

Zeewolde voormalig gronddepot

Kleinschalig natuurbeheer op zaterdagochtend 2 nov (natuurwerkdag) en 7 feb. Informatie en aanmelden bij kemenade@landschapsbeheer.net

Op zoek naar weidebeekjuffers

“Vanuit Waterschap Zuiderzeeland kwam de opdracht om onderzoek te doen naar de verspreiding van de weidebeekjuffer” vertelt Tiemen Jansen, stagiaire van Aeres (HBO) bij Landschapsbeheer. “Een libelsoort die in het oosten en zuiden van het land vrij algemeen is en nu zijn plek begint te vinden in de provincie Flevoland.”

Deze soort wordt gezien als één van de mooiste soorten van Nederland door zijn opvallende kleuren en manier van vliegen. “Voor het onderzoek ben ik op zoek naar de parameters die belangrijk zijn voor de verspreiding van de soort” vervolgt Tiemen zijn verhaal. “Gewapend met waadpak en schepnet sta ik in het water om de larven van de weidebeekjuffer te vangen. Larven in mijn net betekent nl. dat ze zich hier voortplanten. Na twee maanden in het veld op 22 locaties door heel Flevoland heb ik ongeveer 150 weidebeekjuffers geteld. Het verschil tussen deze locaties was erg groot. Zo zag ik al bij aankomst in het Waterloopbos in de Noordoostpolder tientallen weidebeekjuffers vliegen,” vertelt hij enthousiast, “maar bij een bezoek aan de Lepelaarsplassen vond ik er geen één. Door locaties te vergelijken waar ik de soort wel en niet gevonden heb, achterhaal ik steeds beter de redenen waarom weidebeekjuffers zich op bepaalde plekken vestigen en op andere niet. Om een compleet beeld te krijgen van alle aspecten is nog meer onderzoek nodig” besluit hij. “Maar ja, ik ben ook nog niet klaar!”

Cursussen en excursies 2019-2020

Cursus fruitbomen snoeien

De twee theorielessen worden gegeven in Lelystad, op maandagavond 18 en 25 nov. De praktijklessen vinden plaats op zaterdagochtend 30 november en 14 december. Kosten € 85 incl. uitgebreide cursusmap. Aanmelden bij Rudy Brummelman. brummelman@landschapsbeheer.net

Cursus ecologie

Zie artikel op pagina 6 in deze nieuwsbrief. Op dinsdagavond 3 nov, 14 jan en 25 feb.

Interviewer aan het woord

“Het allerleukste aan Oral History vind ik de verhalen, die zijn zó bijzonder om te horen”. Sjoukje Jager is één van de 14 vrijwilligers van Oral History Zeewolde, een project om de geschiedenis op te tekenen. De vrijwilligers zoeken contact met polderpioniers met een bijzonder verhaal uit de periode 1968 - 1992 om hen te interviewen.

Prachtige verhalen

Het spreekt Sjoukje aan dat de verhalen letterlijk opgetekend en bewaard worden voor de toekomst.

“Binnen dit project komen de échte

pioniers aan het woord. Zij kwamen hier om een bestaan op te bouwen en dat was hard werken. Dat is heel erg bijzonder. Hun verhalen herbergen een enorme historie.”

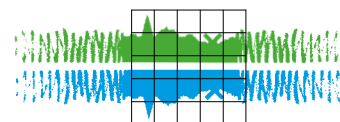
Veel belangstelling

Sjoukje merkt dat er vanuit haar omgeving veel belangstelling is voor het project. “Het is een enorme verrijking om te weten waar de geschiedenis ligt. Het is mooi dat dit via dit project bewaard blijft voor toekomstige generaties. Kinderen zijn tegenwoordig heel goed in dingen opzoeken. Door dit aan te bieden, kunnen zij ook ontdekken hoe het dagelijks leven er vroeger uitzag.”

Op de hoogte blijven? Volg de verhalen van de pioniers op de sociale media van Landschapsbeheer:
Facebook: @landschapsbeheerflevoland
Instagram: @landschapsbeheer_flevoland

Inzet van vrijwilligers

Het werk van vele vrijwilligers die meewerken aan het project is van onschatbare waarde. Rudy Brummelman van Landschapsbeheer Flevoland is trots op hun volhardende inzet. “Het heeft zoveel meerwaarde dat de vrijwilligers uit de omgeving de pioniers interviewen en hun verhalen optekenen. Op deze manier wordt ook een jongere generatie betrokken bij de verhalen en kunnen ze dit erfgoed zelf ook bewaren en doorgeven.”

Landschapsbeheer Flevoland
Zorg voor ons landschap

Eijkkelkamp Soil & Water nieuwe sponsor

Voor de komende drie jaar heeft Eijkkelkamp Soil & Water uit Giesbeek zich als sponsor aan Landschapsbeheer Flevoland verbonden. Wij zijn met deze gerenommeerde grondborenspecialist in contact gekomen voor de ontwikkeling en productie van de verbeterde versie van de reuzenberenklauwboor.

Op basis van de prototypes die door Landschapsbeheer Flevoland zijn gemaakt heeft Eijkkelkamp Soil & Water een nieuwe versie gemaakt. Dit is een hybride tussen de boor van Landschapsbeheer en een al bestaande grindboor van het bedrijf. Vrijwilligers van Landschapsbeheer hebben afgelopen groeiseizoen de nieuwe versie getest. Na aanpassingen en nog een

testronde is de boor nu klaar. De boor is lichter en makkelijker schoon te maken en daardoor gebruiksvriendelijker geworden. Landschapsbeheer hoopt dat de nieuwe boor een goede bijdrage kan leveren aan de bestrijding van de reuzenberenklauw. De boor is te bestellen via www.eijkkelkamp.com

Colofon

Wilt u naar aanleiding van deze nieuwsbrief reageren? U kunt ons bellen, schrijven of mailen.

Deze nieuwsbrief verschijnt 3 keer per jaar en is een uitgave van:

Landschapsbeheer Flevoland

Botter 14-03, 8232 JP Lelystad

Tel. (0320) 294939

Flevoland@landschapsbeheer.net

www.landschapsbeheerflevoland.nl

twitter: @LBFlevoland

facebook: @landschapsbeheerflevoland

instagram: @landschapsbeheer_flevoland

Samenstelling/foto's

medewerkers Landschapsbeheer Flevoland

Eindredactie

Arda van der Lee

Ontwerp en lay-out

Ruitervorm

Oplage

2650 stuks

Eijkkelkamp Soil & Water **Net!**

Landschapsbeheer Flevoland maakt zich sterk voor behoud, beheer en ontwikkeling van natuur en landschap buiten de eigenlijke natuurgebieden. Ons werk wordt mede mogelijk gemaakt door bijdragen van de Europese Commissie, het Ministerie van Economische Zaken, de Provincie Flevoland, de Flevolandse gemeenten en de Nationale Postcode Loterij.